

ОБПАЛЕНІ ВІЙНОЮ

Наша країна відзначила 70-річчя визволення столиці України від фашистських загарбників. Президент України В.Ф. Янукович, голова Київської міськдержадміністрації О. Попов, ветеранські організації поздоровили учасників війни, весь народ із цією знаменною подією. Серед тих, хто воював або невтомно виконував свій громадянський обов'язок у тилу, були й працівники ветеринарної медицини.

Скільки часу минуло відтоді, а колишній фронтовик Віктор Вікторович СУК пам'ятає все до найменших подробиць.

«У кінці вересня 1943 р. було звільнено від фашистів Кременчук і виникли умови для форсування Дніпра і створення плацдарму на правому березі. Наші війська зосередилися в долині на лівому березі річки за 12 км униз по течії від Кременчука навпроти сіл Успенка, Чикалівка Онufріївського району Кіровоградської області, де розташовувався ворог. Пізніше цю ділянку місцеве населення й учасники події називали «долиною смерті».

Географічна характеристика місцевості, де планувалося форсування, була складною. Це гірло р. Псел, піщані коси без рослинності, уздовж гірла – окремі острови. Переправа десанту й штурм правого берега відбувалися у складних умовах. У противника – переважаюча висота, скелястий берег, у нас – піщана відкрита місцевість, що не давало змоги надійно окопатися солдатам, а пісок виводив зброю з ладу.

Одними з перших 4 жовтня 1943 р. почали форсувати Дніпро війська 1245-го стрілецького полку 375-ї Харківської стрілецької дивізії. За сім днів наступу вдалося захопити плацдарм на правому березі заглибшки в кілька сотень метрів. Ворог лютував, безперервно кидав у бій озвірілу піхоту, намагався скинути у воду десант. Втрати були значними.

Нашим військам вдалося форсувати Дніпро навпроти с. Куцеволівка, обладнати понтонну переправу, якою на правий берег доправляли війська.

15 жовтня 1943 року з черговим поповненням військ на правому березі в складі 1241-го стрілецького полку 375-ї Харківської дивізії прибув і я – 18-річний солдат. Полк зайняв позиції біля сіл Дача, Млинок, Петрівка.

Перші дні перебування на передовій фронту запам'яталися на все життя: на-

вколо пожарища, хмари дму, ворог поряд, чути лемент німецьких солдатів, прохання поранених про допомогу, брязкіт зброї, кулі дзижчать як оси, приголомшують вибухи снарядів, мін, вбиті й поранені серед знайомих солдатів.

Згодом мене було призначено зв'язковим начальника штабу 1241-го стрілецького полку – я виконував доручення командування й підтримував зв'язок з військовими підрозділами.

Перебування на фронті, особливо на передовій, пов'язане з небезпекою. Якось ворог потиснув позиції, які займав наш полк. Було прийнято рішення виправити становище, повернути втрачене. Мені довелося супроводжувати на передній край заступника командира полку, якому було доручено організувати черговий наступ. Завдання виконали. Ворога відбили. Але під час бою хтось передав моїм однополчанам, що я загинув (тоді така плутанина траплялася досить часто). Коли ж через дві доби повернувся у штаб, то побачив здивовані й водночас радісні обличчя тих, хто вже подумки попрощався зі мною назавжди...

Повідомлення про звільнення Києва від фашистів я почув за таких обставин. Мене викликав до себе начальник штабу полку. Я прибув негайно, протиснувся в землянку, де розміщувався штаб, вислухав доручення, уточнив деталі й уже збирався вийти. Начштабу в цей час увімкнув радіоприймач, де передавали останні новини – про те, що 6 листопада 1943 року військами 1-го Українського фронту Київ звільнено від німецької окупації. Радість була неймовірною.

Під час чергового маршу в населеному пункті Василівка ворог обстріляв наші війська. Я був у хаті з двома солдатами. Ворожий снаряд потрапив у дах. Ми ви-

скочили на подвір'я, а обстріл тривав. Одного солдата поруч було вбито, іншого – поранено. Мені хвилиною вибуху пошкодило ноги, я не міг на них стати, та згодом усе минулося. Тоді небезпека була поруч...

Під натиском наших військ навесні 1944 року бойовий і моральний дух ворога ослаб, почастішали випадки, коли німецькі солдати почали здаватися в полон. На одній з ділянок фронту здався в полон молодий німецький солдат. Нашим контррозвідникам він заявив, що в частині, яку залишив, частина солдатів готова здатися в полон, якщо їм збережуть життя. Було вирішено дати змогу полоненому повернутися в свою частину, а мені доручили його конвоювати на передову. Що було далі, мені невідомо, але згодом випадково зустрів офіцера розвідки, який вів цю справу. Він повідомив, що в полон здалося ще 22 німецьких солдати. На фронті добре все те, що зменшує боєздатність військ ворога...

Далі були запеклі бої за Корсунь-Шевченківський, багатоденні переходи дивізії слідом за фашистами. Переслідуючи ворога, який відступав у напрямку Молдавії, командування армії та фронту кинуло сюди велике кавалерійське з'єднання, а в прохід, що утворився, ввели нашу дивізію. Під час прориву

оборони німців і можливого з'єднання з нашими частинами відбувся запеклий бій, і мене під час ворожого обстрілу було тяжко поранено. Лікування забрало багато часу, і демобілізуватися з армії після поранення я зміг лише в листопаді 1944 року як інвалід війни...

У 1998 р. я відвідав місця, пов'язані з бойовими діями в «долині смерті» – села Чикалівку, Успенку, Млинок, Дачу Онуф-

ріївського району Кіровоградської області. Свідки подій, що відбувалися тут в 1943 році, лежать у братських могилах, їх прізвища викарбувані на гранітних плитах. А обеліски на могилах видно здалеку.

Нині «долину смерті» залила вода водосховища, на березі якого виросло нове місто гірників – Комсомольськ. На схилах Успенської височини, де колись проходив передній край, виріс лісопарк.

Буваючи в цих краях, ще раз пересвідчуюсь, що пам'ять про тих, хто воював і віддав своє життя, не згасає. Школярі дивляться за братськими могилами, тут проходять зустрічі з ветеранами війни, які передають своїм нащадкам естафету бойових традицій. Це викликає гордість за нашу молодь, і хочеться подякувати їй за пам'ять і прагнення збільшувати славу своїх батьків і дідів». ☺

ДЕРЖВЕТФІТОСЛУЖБА УКРАЇНИ ІНФОРМУЄ

ЯКІСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗА СТАНДАРТАМИ ЄС

13–15 листопада 2013 р. у Києві у рамках Європейської програми технічної допомоги й обміну інформацією TAIEХ пройшов семінар з питань впровадження системи якості згідно з нормами ISO 17025 (загальні вимоги до компетенції аналітичних та калібрувальних лабораторій).

Співорганізатором семінару, в якому взяли участь фахівці державних лабораторій ветеринарної медицини, виступила Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України.

Основний доповідач – представник Міністерства сільськогосподарства, продовольства та лісництва Франції **Робер Жерар** озвучив мету заходу: встановити діалоги зі спеціалістами з якості для надання безпосередньої допомоги державним ветеринарним лабораторіям щодо наближення до стандартів ЄС. «Я дам вам набір інструментів, який ви використаєте у процесі забезпечення якості», – зазначив посадовець.

Детально, з наведенням конкретних прикладів та в живому діалозі зі слухачами семінару Робер Жерар переконливо довів важливу роль генерального директора, менеджера з якості, технічного менеджера та метролога в забезпеченні системи якості. Він поділився досвідом з організації та редагування посадових інструкцій, перелічив необхідну доку-

ментацію та її норми. Доповідач деталізував також так званий життєвий цикл документів: складання, перевірка, затвердження, валідація, поширення, поновлення, архівування, закінчення терміну дійсності. Він звернув увагу слухачів на проведення внутрішнього аудиту й типові невідповідності.

З особливим натхненням Робер Жерар, за фахом метролог, презентував метрологічний інвентар, звернувши увагу на максимально допустимі похибки. Учасникам семінару було надано для користування в електронному варіанті з українським перекладом презентації у викладі колеги доповідача Клода Гранмонтаня, зокрема такий матеріал, як «Метрологія, основні визначення: первинні й вторинні еталони, робочі еталони, національна та міжнародна гармонізація, калібрування та звірка».

Фахівці державних лабораторій ветеринарної медицини, які взяли участь у заході, дуже добре розуміють слова Робера Жерара: «Якість не можна забезпечити декретом. Це копітка робота. Забезпечення якості – це не мета, це інструмент для акредитації лабораторії». ☺

Вікторія Ісаєнко

